



Základňou črtou človeka je jeho vzťah k duchovnu. Staroveký a stredoveký človek sa nad týmto nezamýšľal, lebo jeho život sa odohrával jedine v spojení s náboženstvom, ktoré určovalo jeho správanie, zvyky, vzťahy, morálku a pod. Nechápal ho ako obmedzujúcu filozofiu, ale ako vieru, ktorá ho chráni a otvára mu nové možnosti, pripravené preň na onom svete. Takýto, možno mierne povznesený, pohľad dôvery by mal byť vždy charakteristickým pre veriaceho každej doby. Napriek tomu v histórii sledujeme odklonenia od oficiálnej viery k neviere a ateizmu (už i v starovekom Grécku), ktoré pomaly začalo zachvacovať spoločnosť z dôb renesancie a humanizmu.

### 1.2 Sekularizácia, sekularizmus\* a hľadanie novej duchovnosti

Za sekularizáciu môžu aj chyby ľudského prvku Cirkvi, ktorý v istých dobách nepochopil úplne svoje poslanie a darovanú moc. V spojení s ľudskou hrdosťou sa na druhej strane vytvorilo hnutie snažiace sa ísť inou cestou. Toto hnutie nebolo hneď svetské, ale rozvíjalo sa ako „vnútrocirkevné“ hnutie - reformácia, ktorej cieľom bolo oživiť sčasti formalizovanú vieru presunutím jej centra a riadenia z hierarchie na obyčajného veriaceho (hoci neskôr sa istá hierarchia vyvinula aj tu). Reformácia dala impulz sekularizácii v zmysle jej laicizácie a desakramentalizácie tým, že odstránila väčšinu sviatostí, centrálny Učiteľský úrad a sústredila sa na Bibliu, pričom pripustila individuálny prístup, ktorý nie je chránený od omylov. Niektoré hnutia protestantizmu sa zmenili na politickú silu, ktorá menila tvár Európy i pohľad na človeka.

## Kresťanstvo a okultizmus 2 - Sekularizácia

Napísal P. Lukáš Mizerák

Streda, 13 Október 2010 00:56

---

Najmä vďaka protestantizmu vidíme silný odklon v teológii 19. st., kde sa pochybnosti a kritika Cirkvi netýkali len jej vonkajších črt, ale siahali aj na samotný základ viery – Krista. Tento proces by sa pravdepodobne rozvinul aj bez protestantského hnutia, no to mu výrazne pomohlo. Samotný základ však treba hľadať inde. Je ním filozofia racionalizmu (zakladateľ A. Comte), ktorá stráca zmysel pre veci presahujúce ľudské poznanie. Isté je len to, čo sa dá vidieť, zakúsiť, overiť. Viera sa úplne vymyká týmto požiadavkám, preto je zavrhaná. Vrcholným zákonom je ľudský rozum.



Pozitivismus sa podarilo vteliť do širokých občianskych a vládnych radov prostredníctvom osvietenstva. Týka sa to aj absolutistického osvietenstva (napr. Jozefa II.), ktoré síce propagovalo Cirkev a vieru ako svoj oficiálny svetonázor, no neprijímalo ju v zmysle Božieho sprostredkovateľa, ale doslovne štátnej inštitúcie, ktorej služobníci – kňazi, boli zamestnancami administrácie, postupne stále viac závislými od rozpočtu. Sekularizácia prejavovaná týmto spôsobom sa prejavila prevrátením podriadenosti duchovnej a svetskej moci, o ktoré sa snažili už panovníci vrcholného stredoveku v boji o investitúru. Osvietenský cisári a králi slobodne vymenovali biskupov, vyvárať nové diecézy (viď Mária Terézia a diecézy Spiš, Rožňava) s následným súhlasom pápeža, rušili, podľa nich, nepotrebné rehole a pod.

Takýto vzťah spoločnosti a štátu k Cirkvi sa osobitne rozvíjal od konca 19. do polovice 20. st., spojený so silným vplyvom slobodomurárstva, liberalizmu a nacionalizmu vo Francúzsku, Nemecku i Taliansku. Nové štáty, ktoré vznikli po rozpade Habsburskej monarchie, chápali

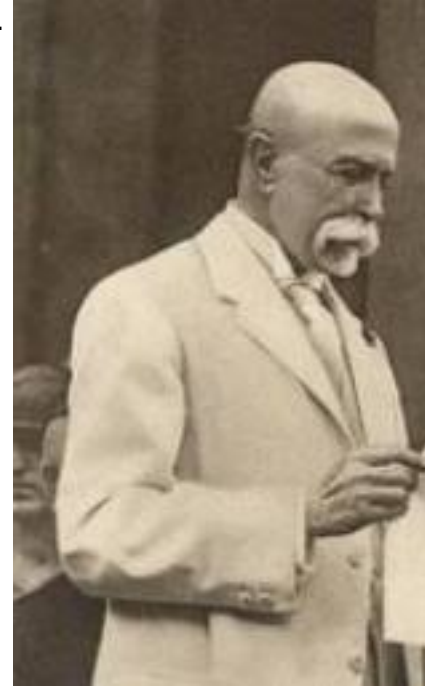
## Kresťanstvo a okultizmus 2 - Sekularizácia

Napísal P. Lukáš Mizerák

Streda, 13 Október 2010 00:56

---

proces sekularizácie a oslobodenia sa od katolicizmu a Cirkvi ako dôležitú súčasť formovania a upevnenia štátnosti a nezávislosti. Vrcholom sekularizácie bolo však takmer likvidačné popieranie religiozity človeka v totalitných režimoch fašizmu a komunizmu.



V súčasnosti proces sekularizácie miernym spôsobom pokračuje v mnohých štátoch praktickým oddelením Cirkvi od štátu, resp. jej vyprofilovaním ako jednej z mnohých spoločenských organizácií pracujúcich s občanmi a pomáhajúci v rôznych sektoroch, najmä školstva a zdravotnej starostlivosti.

Je zaujímavý kontrast rozvitia sekularizácie v pomere so štátnym tlakom na Cirkev. Kým na jednej strane štát propaguje cirkev ako jedinú možnú a podporovanú cestu, vytvárajú sa prúdy, ktoré sa pri najbližšej slobodnej príležitosti pohnú opačným smerom a sekularizáciu urýchlia. To možno pozorovať napr. na spoločnosti socialistického Španielska, ktoré sa týmto smerom vybralo po dlhoročnom vládnutí katolíckych panovníkov a na konci generála Franca. Alebo cezaropapizmus v Rusku – prisilné spojenie cárskej a cirkevnej moci tiež výrazne napomohli prijímaniu ideí komunizmu. I súčasné snahy Ruskej pravoslávnej cirkvi o zavedenie výuky pravoslavia (predovšetkým) do škôl, s cieľom vytvoriť jediné pravoslávne Rusko, sa naopak stretáva s odporom a odmietaním takéhoto náboženstva.

## Kresťanstvo a okultizmus 2 - Sekularizácia

Napísal P. Lukáš Mizerák

Streda, 13 Október 2010 00:56

---

